Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 24, 1981 No. 116. VOL LXXXVIII

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ ВІДДІЛІВ УНС

Союзівка, Кергонксон. — Цього року напередодні Річних Нарад Головного Уряду УНСоюзу, на оселі Союзівка відбулися чергові наради голів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу. В цих нарадах взяли участь голови 22-ох Округ, в тому два заступники голів.

Заступлені були наступні Округи: Алентавн — головна радна Анна Гарас; Балтимор — мґр Богдан Ясінський; Бостон — Володимир Гетманський; Баффало — Роман Конотопський; Чікаго — Михайло Ольшанський; Клівленд — Василь Ліщинецький; Детройт — Роман Татарський; Джерзі Ситі — Володимир Білик; Монтреаль — головна радна Текля Мороз; Нюарк — Юліян Баранюк; Ню Гейвен — д-р Михайло Снігурович; Ню Йорк — головний радний Микола Хоманчук; Пассейк — Іван Хомко; Перт Амбой — Михайло Захарко; Філядельфія — Петро Тарнавський; Рочестер — Володимир Гавриляк; Скрентон — Катерина Федірко (заступник голови); Шамокін — Тимко Бутрей; Торонто — Василь Шаран; Трой — Михайло Савків; Вілкс Берри — мґр Роман Дяків; Вунсакет — Дмитро Сарахман (заступник голови); Захід Канади — мґр Іван Геврик.

В нарадах, крім вищезгаданих голів, участь взяли теж заст. головного предсідника д-р Мирон Куропась; головний секретар Володимир Сохан і головний організатор Василь Оріховський. Збори відкрив та ними проводив головний організатор.

Звітували голови окремих Округ з їхньої праці в Округах, а опісля вив'язалася жвава дискусія на союзові, як теж і на громадські теми. Провідною думкою була справа покращання організаційної праці в терені, вишкіл відділових секретарів та організаторів. Обширно обговорювано теж події, які заіснували після XIII Конгресу Українців Америки та їхній негативний вплив на організування нових членів.

Збори закрито короткою молитвою, яку провів Василь Шаран.

Успішний з'їзд Сеньйорів УНСоюзу

Кергонксон, Н. Й. (В. С.) — З'їзд об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу, у якому взяли участь 131 старший член УНС і 20 гостей, відбувся тут на Союзівці у днях від 14-го до 19-го червня цього року.

Предметом нарад з'їзду, яким керувала президія з головою Володимиром Сенежаком на чолі і секретарем Сильвестром Мартюком, були організаційні справи, інформації про федеральне і стейтове законодавство для старших громадян та справа побудови Дому для старших членів УНС на оселі Союзівка.

У пополудневих годинах у четвер, 18-го червня, відвідав з'їзд головний предсідник д-р Іван Флис, який крім привіту від Головного Екзекутивного Комітету УНС, представив зібраним можливості (а в тому і труднощі) побудови Дому, що і було головною темою і турботою нарад.

Ухвалено резолюції, в яких між іншим, одобрено становище Головного Екзекутивного Комітету УНС у справі XIII Конґресу Українців Америки. Також вибрано нову управу Об'єднання, яку очолив д-р Роман Борковський.

Новий протоігумен Отців Редемптористів у Канаді і ЗСА

Вінніпеґ, Канада. — Українська преса в Канаді інформує, що Отці і Браття Редемптористи обрали ще 28-го травня ц.р., нового протоігумена, що ним став о. Павло Малюґа. Як відомо, Отці Редемптористи у багатьох провінціях Канади мають сім домів і два доми в З'єднаних Стейтах Америки.

о. протоігумен Павло Малюґа, ЧНІ.

Новий протоігумен 57-річний о. П. Малюґа, ЧНІ, народився в Ґілберт Плейнсі в Манітобі, Канада. Він уже перед тим виконував ці важливі обов'язки протоігумена в роках 1964 до 1972. Останніх дев'ять років о. ігумен П. Малюґа працював в парафіях св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж. (1972-1975) і Матері Божої Неустаючої Помочі в Йорктоні (1975-1981).

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УМ

Д—Р Б. ЦИМБАЛІСТИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ УПРАВИ

Ню Йорк, Н.Й. (Л.Д.) — У неділю, 7-го червня, о год. 1:30 по полудні, тут в приміщенні Будинку СУА-УККА, відбулися загальні збори членів Українського Музею, в яких взяло участь понад 120 осіб.

На зборах голосував мґр Роман Ільницький, секретарями були д-р Осип Данко і Марія Цісик.

За місяць перед зборами всі члени Музею одержали поштою звіт українською і англійською мовами про діяльність Музею протягом календарного 1980 року. Звіт включав звіти голови управи Музею д-ра Богдана Цимбалістого, директора Музею Марії Шуст і фінансовий звіт.

На зборах д-р Б. Цимбалістий і Марія Шуст доповнили свої звіти, розповівши про важливі моменти з діяльности Музею протягом перших п'яти місяців 1981 року.

Д-р Цимбалістий сказав, що в минулому році музейна колекція збільшилась на 192 експонати. Музей дістав як подарунки цінні вироби українського народного мистецтва. За 1980 рік до УМ прибуло 211 нових членів, за п'ять місяців цього року-ще 139 членів. Разом Музей має 872 члени; крім

(Закінчення на стор. 4)

ІСТОРИЧНА РЕВІЗИТАЦІЯ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Митрополит Мстислав (зліва) і Митрополит Степан йдуть до собору у Філядельфії. За ними — о. шамбелян І. Білянич; о. протопресвітер Степан Біляк — тепер голова Консисторії УАПЦ; о. шамбелян А. Борса і о прот. Франко Істочин, частково схований за о. прот. С. Біляком. (фото „Мева")

Історична хвилина наблизилася — Голови обох Українських Церков у Америці спільно відмовили молитву-кондак до Пресвятої Богородиці — Заступниці всіх християн, у соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Перед Престолом стоять (зліва) Митрополит Степан і Гість — Митрополит Мстислав.

Філядельфія, Па. — У відповідь на історичні відвідини Митрополита Української Католицької Церкви в Америці Владики Степана Сулика у Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в Америці Владики Мстислава Скрипника в осідку УАПЦ у Савт Бавнд Бруку в понеділок, 23-го березня, Голова УАПЦ Митрополит Мстислав віддав візиту Митрополитові Степанові Суликові, тут, в осідку УКЦеркви, в середу, 17-го червня. Як і перша історична зустріч, так і друга „пройшли в дусі християнської любови та в дружній атмосфері", пише український католицький щоденник „Америка" з четверга, 18-го червня, у репортажі, подаючи при тому серію фотографій, на яких зафіксовано найбільш важливі моменти цієї особливої події, що має вже тепер і матиме в майбутньому непроминальне значення.

З теплим словом братерства, нав'язуючи до біблійного оповідання про зустріч Йосифа з братами, особливо з братом Веньямином, коли Йосиф плакав на шиї Веньямина, а Веньямин на шиї Йосифа з великої радости, що брати знайшли один одного, Владика Степан провів паралелю до цієї зустрічі Двох Братів — Владик обох Українських Церков, які „мають одну духовну Матір на небі, а на землі — одну Матір Україну".

У відповіді Владики Митрополита Мстислава звучали такі ж теплі тони, коли він згадав про радісне здивування, з яким він був зустрів приїзд Митрополита Степана — Гостя пам'ятного понеділка, 23-го березня. Владика Мстислав сказав, що „православні зрозуміли, що Владика Степан хотів підкреслити пошану до Української Православної Церкви та висловити признання до її праці і досягнень". Такі зустрічі, — пишеться далі в згаданому репортажі в „Америці", повинні відбуватися частіше, — сказав Владика Мстислав, і „всім дати приклад любови та дружнього співжиття..., бо Москва намагається всіх нас роз'єднати і пошкодити українській справі, а зокрема завдавати удару як Католицькій, так і Православній Українській Церкві.

В осередку УКЦеркви, тут, обидва Митрополити провели спільно кілька годин, оглядаючи й подивляючи красу собору Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, пізніше обідаючи в митрополичій резиденції та на приватній розмові.

„КУЛЬТУРА" ЗАСУДЖУЄ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ

Париж, Франція. — Відомий польський еміґраційний журнал „Культура", в числі за травень 1981 року, виступив в обороні переслідуваних українців та інших національних меншин у комуністичній Польщі і скритикував поляків, які не протестують проти нищення українців варшавським режимом.

Автор Я. Кілєновскі у статті, „Чи потрібна незалежна опозиція?", дискутуючи над проблемами „Солідарносьці" дивується, чому поляки в Польщі, які в засаді солідаризуються із дисидентами в СССР, мовчать про порушення людських, релігійних і національних прав українців, білорусів, литовців, лотишів і естонців, які живуть у Польщі.

Автор Кілєновскі пише: „Яка є доля національних меншин в ПРЛ (Польська Жечпосполіта Людова)? Якщо мова про владу — і не тільки саму владу — проблему цих меншин промовчують, применшують, іґнорують. Ми повинні почати від правдивого стану чисельности українців, білорусів і литовців, які живуть у Польщі. Офіційна статистика не заслуговує на довір'я, бо вона є або може бути пофальшована; також багато осіб з-поміж національних меншин з опортуністичних причин, декларують себе поляками.

„Це в першу чергу стосується до українців, яких в наслідок примусового переселення, порозміщувано малими групами по цілій країні і їх часто тероризують. Відносно них ми поносимо найвищу вину. Вони терпіли знущання влади, яка також трактувала польське населення грубовато, що може частинно оправдує мовчанку нашого народу, тоді коли на ділі вони повинні станути в обороні переслідуваних українців. наша совість є обтяжена нашим ворожим відношенням до переселених українців, спеціяльно офіційно пропаґованою пімстою, що часто падає на родючий ґрунт. Унаслідок переслідування, часто дуже брутального, лемки, як окрема етнічна група, майже перестала існувати, що слушно українські еміґранти називають ґеноцидом. Упарі з цим було також перейменовано ряд місцевостей в окрузі Жешова, до речі перейменування недоладне і прямо глупе, що було черговим доказом антиукраїнської політики ПРЛ.

„Але, мабуть, найбільше болюча справа — це брак релігійної опіки над українським католицьким населенням Східнього Обряду, що також порушує українська еміґрація. Боюся, що це оскарження є вповні оправдане... Недавній синод Українських Католицьких Єпископів у Римі підтвердив не вперше, що повоєнне влучення уніятів в Російську Православну Церкву було нелеґальне і, як таке, не має обов'язуючого значення..."

Канадські студенти підготовляють свій XXII Конґрес

Торонто, Онт. (СУСК). — Вже від декількох місяців іде підготова до XXII Конґресу Союзу Українського Студентства Канади (СУСК), який відбудеться тут в днях від 27-го до 30-го серпня ц. р. в приміщеннях університету Йорк.

СУСК вважає себе невід'ємною частиною української громади і тому заохочує своїх членів застановитися над станом українства в Канаді. Цього року темою Конгресу є „Синтеза" — можливості для успішного майбутнього розвитку української спільноти й культури в Канаді.

В 1981 році припадає 90 річниця українського поселення в Канаді. Протягом останніх 90 років до Канади прибули три більші хвилі іміґрації з України. Всі вони покинули іншу Україну й поселилися в іншій Канаді. Внаслідок цього, нащадки цих різних еміґрацій мали відмінні переживання, що довело до того, що тепер існує ціла низка понять про суть українства. Ці різниці існують також тому, що українці поселилися в різних частинах країни й підпали під вплив загальноканадського реґіоналізму. Конґрес розглядатиме питання, чи і до якої міри колись зовсім окремі українські й канадські елементи об'єдналися в синтезу, яку звуть українсько-канадським суспільством.

Перші два дні Конґресу будуть присвячені оглядові теперішнього стану українсько-канадського суспільства і дискусії майбутніх розвиткових тенденцій в українській громаді в Канаді. Різноманітні теми — культура, засоби інформації, людські права, „четверта еміґрація", поїздки в Україну й до Східньої Европи, стан проводу української громади, вигляди на співпрацю із студентами інших етнічних груп, багатокультурність і конституція, збереження української мови, фільми про канадських українців тощо — вже опрацьовують відомі науковці, професіоналісти й діячі культури.

Не меншою атракцією Конґресу будуть численні товариські зустрічі, на яких учасники з цілої Канади матимуть нагоду запізнатися один з одним. На четвер запляновано вечірку з вином і сиром, на п'ятницю — конґресовий бенкет і забава, а ввечері в суботу нагода оглянути Торонто.

В неділю Конґрес закінчиться вибором нової управи СУСК, статутовими змінами й потвердженням напрямних діяльности СУСК на наступну каденцію. Після цієї сесії запляновано триденну поїздку у відпочинковий район Маскока.

Перед 24-им липня, кошти реєстрації виносять 50 дол. Після цієї дати не будуть прийматися аплікації на житлове приміщення (не включене в ціну реєстрації), а кошти реєстрації виноситимуть 60 дол. Кошти реєстрації включають вечірку з вином і сиром, вступ на бенкет і забаву і шестиразове харчування. Буде знижка на житлове приміщення. Гостям раді. Не-студенти матимуть можливість реєструватися на поодинокі сесії. Ширші інформації можна отримати від Дани Бойко, c/o SUSK, 191 Lippincott Street, Toronto, Ont., M5S 2P3 або телефонічно: (416) 968-1599.

Реєстраційні анкети також можна дістати від голів місцевих українських студентських клюбів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ наказав нюйоркському адвокатові, збирачеві дорогоцінних образів, повернути урядові Східньої Німеччини два образи з XV сторіччя, намальовані тогочасним малярем Альбрехтом Дюрером. Образи, згідно з інтерпретацією ахідньонімецького уряду, були вкрадені з одного замку в Німеччині під час окупації американською армією в 1945 році. Вартість образів оцінюється на кілька мільйонів долярів.

ГЕЙҐ ФОРМУЛЮЄ АЗІЙСЬКУ ПОЛІТИКУ ВАШІНҐТОНУ

Веллінґтон, Нова Зеляндія. — У часі відвідин у Пекіні державний секретар Александер Гейґ з'ясував нові напрямні американської політики стосовно КНР. На базі тих напрямних уже пороблено різні заходи політичного й мілітарного характеру. В часі побуту в Манілі, Філіппіни, а відтак у Веллінґтоні, Нова Зеляндія, державний секретар продовжав формулювати дальші елементи азійської політики ЗСА.

З'ясовуючи американську політику в азійському обширі, Гейґ підкреслив такі її основні моменти: в першу чергу, вони мусять бути еластичною й враховуватиме потреби ЗСА і інших азійських країн. Вона не буде обмежуватися до одної ділянки, наприклад, міжнародної дипломатії, а обійматиме всі ділянки. В однаковій мірі вона включатиме політично-дипломатичні потреби, як і економічні, а на кінець вимоги безпеки.

В зустрічі з міністром закордонних справ Японії Сунао Сонода, яка відбулася в Манілі, — Сонода мусів прибути до Манілі на цю зустріч, бо поїздку Гейґа до Токіо з політичних міркувань відликано рішенням Вашінґтону, — Гейґ в рамках тієї нової азійської політики Вашінґтону підкреслив: хоч ЗСА прагнуть, щоб Японія під кожним оглядом була міцною й несла свою відповідальність на всіх ділянках, тобто, щоб вона не була „велетнем в економіці та пігмеєм мілітарно", та всетаки Вашінґтон не буде натискати на японський уряд з метою приспішити її дозброєння. Це не веде до цілі, щоб „надмірним тиском викликати труднощі японським політикам".

Так само в справі достави модерної зброї, в першу чергу, літаків Тайванові. ЗСА мали в пляні продавати Тайванові таку зброю далі, а головно модерні літаки типу ФХ, або Ф-5Ґ, або Ф-16. Одначе, з огляду на рішучий спротив Пекіну, Вашінґтон піддасть ревізії свій погляд у цій справі і шукатиме іншого виходу.

ЗСА будуть збільшувати свої видатки на оборону. Буде це відноситися також до азійського театру, але буде це програма „субтельніша, еластичніша, більше комплексна". У випадку, коли це буде потрібне, ЗСА вживатимуть рішучіших заходів. Наприклад, у випадку в'єтнамської інвазії на Ляос і Камбоджу ЗСА разом зі заінтересованими азійськими державами застосує такі засоби, які будуть доцільніші.

Хомейні позбавив Бані-Садра посту президента

Теґран, Іран. — Після рішення іранського парляменту, що Абольгассан Бані-Садр не надається на президента та некомпетентний вести той уряд було вже тільки формальністю, яка згідно з іранською конституцією належала до прерогатив аятолли Хомейні, позбавити його президентського уряду, що на нього він був обраний 75 відсотками голосуючих. Хомейні вислав листа до предсідника парляменту Гашемі Рафсанджані, в якому повідомив його: „Я здемісіонував його" — Бані-Садра.

Місце побуту Бані-Садра невідоме. Після 17 місяців на пості президента Ірану Бані-Садр зник, бо прокуратор видав проти нього наказ арешту, а ісламські фанатики полюють за ним, як за дикою звіриною. В Теґрані кружляють поголоски, що Бані-Садрові вдалося нелеґально перейти кордон та що він опинився в Єгипті. Вістку цю, як не-

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

ЗАГАДКОВИЙ ЛАНЦЮГ ВБИВСТВ чорних молодих людей і дітей в Атланті, який протягом двох останніх років (23 місяці докладно) досяг числа 28 жертв, можливо перестане бути довше загадковим, якщо припущення й підозри поліції виявляться правдивими. Нарешті тут заарештовано в домі його батьків чорного 23-річного „шукача талантів" і фотографа, що затруднював себе сам, Вейна Б. Вілляма і йому пред'явлено оскарження в убивстві останньої жертви цього ряду вбитих, 27-річного Натанієла Катера, тіло якого було знайдено в річці, як і кількох інших жертв. Оскаржений В. Б. Віллям був на мості в день загибелі Н. Катера, коли чувся сплеск води, начебто туди хтось впав. А два дні пізніше витягнуто тіло задавленого і втопленого. Притриманий тоді і опитаний В. Б. Віллям мабуть сказав небагато поліції і його було випущено, але під сильним наглядом. Тепер він стане під суд за одне вбивство, хоч судові чинники вважають, що він мабуть відповідальний за всі ті жертви, що були задавлені, а потім кинуті в ріку, в порожні руїни або викинуті з авта в придорожні рови. Таких вбивств було 14 і всі вони кидають підозру на цього оскарженого, але для більшої певности ведеться слідство. Заарештований у неділю, 21-го червня, В. Б. Вілліямс перебуває у в'язниці Фултон Кавнті без кавції до першого судового переслухання.

НЕМА НАДІЇ, щоб хтось лишився живим з 11-ти альпіністів, які хотіли осягти найвищий вершок гір у стейті Вашінґтон — Мавнт Рейніер, і які звалилися разом з лявіною льоду в глибоку ущелину. Безпорадна рятівнича група не могла дістатися до потерпілих, які поховані в льодовому проваллі 70 футів глибини і 100 ярдів ширини. Ці рятівники кажуть, що з льодовика на цій горі, яка сягає висоти 14,410 футів, обвалилася величезна льодова стіна, і уламки льоду, деякі розміром у велике авто, потягли зі собою 11 альпіністів з числа 29-ти, що відбували альпіністську виправу.

У світі

ПІСЛЯ УХВАЛИ В РАДІ БЕЗПЕКИ ОН засуду Ізраїля за його летунський напад і тотальне збомблення фатомових споруд Іраку прийшла черга на представника Ізраїля відповісти. Як і дотепер у всіх таких випадках Ізраїль відкинув однодушний засуд в Раді Безпеки, назвав його „несправедливою резолюцією". Для підкреслення свого неґативного становища в тій справі заяву ізраїльського уряду відчитав прем'єр Менахем Беґін. У тій заяві уряд Ізраїля подав до публічного відома: „Диктатура в Іраку побудовала атомовий реактор з метою засекречено та під фальшивими намірами приготовити атомові бомби, щоб скинути їх на жидівське населення держави Ізраїля. А за що засудили нас? Засудили не майбутнього продуцента атомових бомб, але людей, які не допустили до знищення своїх співгромадян, а між ними дітей, завдяки героїчній акції". Окремо Беґін висловив уболівання й незадоволення з приводу, що ЗСА долучилися до того загального засуду. В протилежності до загальної опінії у світі, в Ізраїлі з приводу збомблення іракських атомових споруд триває радість, а перед недалекими виборами до такої міри зросла популярність коаліції Лікуд, яка творить уряд Беґіна, що загально сподіються її нової перемоги.

КОМАНДИР ВІЙСЬК ВАРШАВСЬКОГО ПАКТУ совєтський генерал Віктор Куліков написав статтю у офіціозі Червоної армії „Красная звезда", присвячену Польщі. В тій статті Куліков заповів, що війська під його командою готові виступити збройно, якщо б комуністичному режимові в Польщі загрожувала небезпека упадку. Виступ Кулікова є черговою погрозою Москви під адресою поляків, а зокрема польських робітників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Три цілі

Папа Римський Іван Павло II, як і ціла Курія та зокрема його ближчі співробітники пляново, наполегливо та з глибокою вірою змагають до осягнення якогось поєднання, а принаймні злагоди між головними християнськими віроісповіданнями. Цій цілі Папа Римський і його співробітники присвячують різні ініціятиви, для неї роблять різні заходи, важаться навіть на такі кроки, як шукання зближення з Російською Православною Церквою. Але ту шляхетну екуменічну діяльність російські православні ієрархи намагаються з глибоким цинізмом використати для зовсім іншої цілі, яку їм диктує комуністична партія і совєтський уряд.

Типовою ілюстрацією й доказом цьому є відомий лист Пімена, московського патріярха до Папи Римського з 22-го грудня 1980 року. У цьому своєму „писанії", як відомо, Пімен звертається тільки до однієї справи, але для російських державимoрд найважливішої, до Української Католицької Церкви. Зазнайство московських чиновників не може погодитися з тим, що „зліквідована" ними в 1946 році Українська Католицька Церква живе, цвіте, працює. І тому бідний московський Патріярх бідкається „з глибокою тривогою і гіркотою", що всупереч його і його наставників волі Українська Католицька Церква робить величезні поступи. Московський Патріярх пробує шантажувати Римський Престіл: „Ваша Святосте, з Вашого благословення Синод українських католицьких єпископів... мав місце у Ватикані. Декларація Синоду у повному значенні цього слова може перекреслити всі ті великі досягнення у сфері братського зближення двох наших Церков, які є результатом наших двосторонніх наполегливих зусиль у часі і після Другого Ватиканського Собору".

„Піп в дзвін, а чорт в калатало" — каже наша народна приповідка. Рим робить усе для екуменізму, а Москва шукає засобів для його перекреслення.

У відповідь Піменові Папа Римський потверджує різні акції українських католицьких єпископів та участь у них з рамени Риму кардинала Владислава Рубіна. Папа пише, що українські католицькі єпископи „зібралися були в Римі з метою представлення кандидатур на вакантні єпископські катедри і для обговорення різноманітних аспектів своєї пастирської діяльности. Святіший Престол, твердо залишаючись на позиції, яку він завжди зберігав по відношенні прав українців католиків —". А в справі пресового повідомлення у цій справі Папа формально стверджує, що воно — властне тільки публічне повідомлення! — не було офіційно узгіднене з ватиканськими чинниками і його ватиканські джерела не розповсюджували.

Чи ця відповідь, витримана в тоні й виминаюча, вдоволить Москву? Очевидно, що ні! Їй бо йдеться про знищення Української Католицької Церкви, а не про формальності. Цього вимагає „третій Рим", тобто червоний Кремль від Пімена, а через нього і від Ватикану. Але в цій справі вирішне слово має український нарід, Українська Католицька Церква, її віруючі, священики й ієрархи. Наша сила й наша моральна постава, наша глибока й незламна віра й наша спаяність з Римом це зумовлюють.

Властне це найкраще висловив найбільш компетентний у тих справах Патріярх і Кардинал Йосиф. Він видав спеціяльну Заяву з дати 8-го червня 1981 року, в якій ясно і недвозначно представив третю ціль, нашу ціль. А нашою ціллю є жити, рости, розвиватися.

Патріярх пише: „З різних сторін світу приходять до нас численні запити, щоб пояснити листування — досі зберігане в таємниці і щойно тепер опубліковане лише з боку московського патріярха — між московським патріярхом Піменом і Папою Іваном Павлом II. Заявляємо, що обмін листами відбувся за ініціятивою московського патріярхату без цілковитого нашого відома. В дусі повної відданости, яка нас лучить із Святішим Отцем будемо старатись одержати конечно вияснення від Апостольського Престолу. Як тільки це буде можливе, обговоримо це питання з самим Святішим Отцем. З нашого боку заявляємо і також запевняємо Вас, що не уступимо в нічому, що відноситься до оборони існування, ідентичности і прав української Церкви і нашого Народу. Зробимо також усе в нашій силі, щоб сприяти щирому і чесному екуменічному діялогові, в якому визнається нас як Помісну Церкву і визнаються наші права і правду".

Властне проти цього останнього — наших прав і нашої правди — наступає і російське православ'я, органічна і невід'ємна частина російського імперіялістичного фронту. Вони не визнають іншої від їхньої думки, ані не терплять іншої від їхньої волі, вони все хотять підкорити собі.

Одначе їхні руки закороткі. Їхньому рішенні з 1946 року, не зважаючи на їхнє засилля армій і безчисленних зграй шпигунів та на їхню силу й насильство — протиставилися українські вірні. Проти озброєних дивізій пішли прості чесні люди, а проти імперської системи скромні, але безстрашні підпільні священики зі своїми єпископами — і властне вони перемогли.

Ярослав Гайвас

В ДОМІ НЕВОЛІ

II

Помилку робить той, хто шукає правди про підсовєтське село в періодиках про сільське господарство, про агрикультуру, в спеціяльних виданнях, які відносяться до різних ділянок. У таких виданнях пропаганда і — тільки. Правду треба шукати в припадкових виступах, при різних нагодах, в обласних і районових періодичних виданнях.

Тому й недиво, що з промови письменника Миколи Олійника довідуємося про безумну совєтську господарку на селі та й узагалі про цілу їхню політику на тому відтинку. В Совєтському Союзі ще й далі більше третини населення працює на землі при продукції харчів, а харчів бракує. У ЗСА коло п'яти відсотків населення не лише кормить цілу величезну країну, але й ще докормлює половину світу, в тому й СССР.

Раз направо, раз наліво

Безглуздя совєтської політики на селі представляє Микола Олійник коротко: „Так звана тема села, яку ми то визнаємо, то заперечуємо, — це таки справді важлива, провідна тема сьогоденної нашої літератури"

Та діло не тільки в „темі села", діло в тому, що „мудра партія" згідно з „вченням марксизму-ленінізму" пробувала знищити село дощенту. Витіснювано навіть слово „село", заступаючи його колгоспом, радгоспом, чи іншою „хлібною фабрикою". Довгі роки пішли на те, щоб „зрівняти село з містом", щоб позбавити село його характеру та щоб перетворити господаря на „колгоспного пролетаря". І перетворили. Але ж рівночасно з тим позбулися збіжжя, картоплі, буряків. І прийшлося навертати. Появилося назад слово „село", в літературі появилася наново „тема села", яку донедавна замовчувано і те, що розвалено прийшлося тепер величезним коштом відбудовувати. Тільки — це не зовсім проста справа й згори можна сказати, що і в цьому відношенні успіхів партія не матиме. Ось що про це говорив на VIII З'їзді письменників той же Микола Олійник: „На жаль, був час, коли говорити про особисте господарство, матеріяльне стимулювання вважалося помилкою. З'явилися було й твори, надто гумористичні та сатиричні, що безоглядно засуджували нерадивих старателів. Сьогодні ж держава дає кожному, хто хоче чесно трудитися на землі, можливість вирощувати на ній і квіти, і городину, і птицю і навіть продавати лишки їх на ринку. І в цьому велика мудрість. Тому що така праця — не стільки засіб збагачення, як задоволення моральних запитів людини, яка в силу природного свого покликання не може жити поза землею. Досить-бо розплодили ми всілякого роду нероб, споживачів з широкими кишенями, охочих до легкого, а надто чужими руками приробленого хліба, щоб нині кепкувати над тими, хто в складних перипетіях віку все ж не втратив смаку до землеробської праці. Пора говорити про це по-іншому, по-партійному. Всіма зусиллями, засобами й методами повернути людині, надто молодим нашим людям первородне почуття близькости до землі, відповідальности за неї перед наступними поколіннями.

Така вона, нинішня сільська тема, тема землі і людини на ній".

Читаючи ті рядки, не хочеться вірити, що комуністи могли до такого дійти. Так, скільки треба було на те років, яких треба було жертв, скільки терпінь і скільки людей мусіло загинути, щоб та, очевидна правда стала у цілій своїй величині перед очима!

„Державні люди"

Володимир Яворівський писав чимало, але славним не став. Критика приймала його прихильно, але до лаврів було далеко. Аж якось відряджено його на відслонення пам'ятника в село Кортеліси на Волині. Пам'ятник присвячений селянам Кортелі, яких вимордували гітлерівські нелюди в часі Другої світової війни. Побачивши й почувши від селян про ті жахливі часи й несамовиті події, Яворівський написав книжку. Книжка про замордованих селян — діло добре, діло велике. Але за таке діло не багато можна було очікувати від російсько-большевицької влади. І Яворівський впав на помисл, який йому забезпечив славу і гроші: причепити до цієї трагічної події українських націоналістів. І ось націоналісти, яких властне німці розстрілювали, сталися в уяві Яворівського спільниками німців. А тоді діло зовсім інакше.

І книжка, і автор стали через ніч славні. Посипалися за ту фальшивку гроші й нагороди. Яворівському забезпечено велике місце в підсовєтській літературі. А без того може й до смерти коротав би вік на нижчих постах та за менший гріш. А так став майже поряд Віталія Коротича, який з поета зійшов на партійного панегіриста й підбрехача. А зате „всі дороги йому відкриті". Яворівський „доріс" до свого „високого посту" і заявив, що „довір'я партії не заведе". І, мабуть, не заведе, бо ось як він пише про літературу й письменників: „Ми, РАДЯНСЬКІ письменники, відрізняємось від усіх письменників світу тим, що є людьми державними. Ми маємо державу — нашого однодумця.

(Продовження на ст. 3)

Микола Кушніренко

Економічний принцип та Український Музей

Великий український економіст М. Туган-Барановський (+1919) у своїй дефініції господарської діяльности, в її основу, поклав господарський чи економічний принцип. Його суть полягає в тому, щоб при мінімальних засобах і витратах одержати максимальний здобуток. При чому ця діяльність не є самоціллю, а засобом для досягнення іншої мети — отримання матеріяльних цінностей.

В українському громадському житті в Америці, якщо його уважно й критично проаналізувати, побачимо, що в багатьох випадках діє зворотна форма економічного принципу: при максимальних зусиллях отримується мінімальний здобуток. У діяльності українських т.зв. громадських установ витрачаються засоби — гроші, щоб отримати не матеріяльні, а духові цінності. Часто здобуток від тих затрат буває не лише мінімальний, а іноді й від'ємною величиною. Бувають також рідкі випадки, коли в установі люди працюють даром, або майже даром. Українська громада, як цілість, витрачає на неї дуже мало грошей, підтримує її лише невелика група людей, а результат діяльности такої установи буває показний. До цього роду рідких установ належить і Український Музей у Ню Йорку, що його заснував 1976 року Союз Українок Америки.

Із звіту цього Музею за 1980 рік (ст.II) довідуємось, що Комісія придбання нового приміщення для Музею мала зустріч із представниками Українського Інституту 24-го листопада 1980 року для обміркування можливости приміщення Музею в Інституті. „На цій зустрічі", — читаємо у звіті, — інж. Є.Сумик запропонував відремонтувати будинок Інституту на власний кошт, зробити його більш пригожим для Музею, перебудувати вінду і пивницю і створити постійний фонд на покриття коштів удержання будинку і діяльности. Згідно з цим проєктом, Український Інститут та Український Музей злилися б в одну інституцію. Розмови в цій справі продовжуватимуться в наступному році". Про ці розмови тепер не чути, але в „Свободі" (29-го травня) маестро Я. Гніздовський, подавши різні технічні поради щодо влаштування музею в будинку Інституту, суґерує думку, щоб УІА влаштував у своїму будинку музей. Виникає питання — який музей? Власний музей УІА, чи перенесення Українського Музею з „давнтавну" у будинок УІА? Якщо автор статті мав на думці цю останню можливість, то його суґестію треба вітати.

У „Свободі" від 2-го червня ц.р. є звіт із засідання Ради директорів УІА і плян „пожвавити його дії". Під пунктом 5 цього пляну читаємо: „Затіснення співпраці з Українським Музеєм..." Далі в тому звіті читаємо висновки Екзекутивної комісії, що УІА має стати 1. „Вікном у світ", 2. „дати тим особам, що почувають себе українцями, можливість втягнутися у течію суспільного життя", 3„створити форум для української громади, зокрема для молоді...", „взяти на себе провідну ролю для розвитку, організування, сприяння і підтримки освітньої діяльности...", а „засобами для цього були б виставки, концерти, відчити, презентація народного мистецтва, добірна бібліотека, семінари, літературні гутірки, товариські сходини тощо".

Уважніше подумавши над цими висновками, прийдемо до переконання, що це туманні і порожні фрази.

„Вікном у світ", покищо маленьким, є Український Музей на „давнтауні". Це єдина установа, що лише за п'ять років свого існування зуміла звернути на себе увагу неукраїнського світу і засвідчила перед ним присутність українців у Ню Йорку.

Для виконання завдань УІА „висновки" пропонують ті самі засоби, що були протягом минулих 25 років: виставки, конференції, відчити, нове додано: презентація народного мистецтва — виконує її дуже успішно Український Музей, добірна бібліотека — таку має УВАН, де є два бібліотекарі (але майже ніхто нею не користується), семінарі наукового характеру відбуваються в УВАН і НТШ, літературні гутірки і товариські сходини відбуваються в Літературно - Мистецькому Клюбі. Отже „висновки" пропонують дублювати ту діяльність, що відбувається у інших українських установах Ню Йорку.

Слово „інститут" в українській мові означає навчальний заклад або наукову установу,таке приблизно значення цього слова і в мові ангійській. УІА протягом 25 років ніколи не був „інститутом", він лише наймав своє помешкання для імпрез інших товариств та організацій. Робив конкуренцію Народному Домові на „давнтауні". Протягом 25 років його капітал вкладений в будинок, був мертвий, а також чудовий будинок і вийняткове місце не були використані. Плян, що його

(Продовження на ст. 3)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи є велика різниця між вашими уявленнями про еміґрацію, коли ви були в Україні, в порівнянні до того, що ви бачите тепер на власні очі?

ВІДПОВІДЬ (Продовження): Я знав, що еміґрація не є ідеально згуртована. Зрештою такої ідеальної згуртованости і не потрібно.

При наявности політичного плюралізму потрібне щире прагнення до співпраці задля загального добра. Таке щире прагнення до співпраці мусить виключати усяку діяльність спрямовану на розбиття існуючих інституцій, які, хай і з певними недоліками, цю співпрацю здійснюють.

Таке я мав і маю теоретичне уявлення про співпрацю в еміґраційному середовищі. Тому я ніколи не думав, що відверті заклики до припинення співпраці, заклики до поділу та розбиття громади можна розцінювати, як зразки громадянської мужности та передових поглядів. А саме це я і „бачу тепер на власні очі".

Насамперед, кому це вигідно?

Безперечно, що це вигідно тільки ворогам України та ворогам української еміґрації.

Саме вони і надихають громадянську війну всередині еміґрації, щоб еміґрація не могла виступати єдиним фронтом на захист національних та людських прав українського народу, і в першу голову на захист мучеників, що караються у совєтських Бухенвальдах.

Ось уже майже рік точиться паперова громадянська війна всередині української еміґрації Америки. Витрачається енерґія, час і хист на внутрішню міжусобну боротьбу, тоді як цієї енерґії та хисту так бракує у багатьох ділянках еміґраційного життя.

Хіба не потрібно снаги і хисту, щоб піднести літературно-мистецький рівень наших періодичних видань і тим заохотити молодь читати їх? А школа? Скільки там непочатої роботи? А захист національних прав України? Хіба це не вдячне поле для прикладання енерґії та хисту?

Проте, на жаль, поле внутрішньої гризні притягає до себе найбільш охотників. І як виглядає з преси, в середовищі еміґрації існує тенденція, щоб цей стан внутрішньої громадянської війни зробити нормою еміґраційного життя.

Створення паралельних репрезентативних інституцій буде означати запровадження стану громадянської війни серед еміґрації на довгі роки наперед.

Невже цього не розуміють ті, які обстоюють розбиття громади?

Невже вони не розуміють що гризня всередині відвертатиме увагу еміґрації ід того, що діється в Україні?

Запровадження громадянської війни серед еміґрації поставить під загрозу існування СКВУ, тобто поставить під загрозу блискуче організаційне досягнення української еміґрації — доказ її національної та політичної зрілости.

Існування СКВУ муляє очі Кремлю. Невже ж еміґрація хоче зробити йому такий бажаний подарунок?

Нищити, руйнувати завжди легше, ніж творити. Те, що створювалося роками і десятиліттями можна знищити, буквально, внаслідок лише одного неправильного кроку.

Що стоїть за цим кроком?

Щире прагнення до загального добра, бажання внутрішнього миру для успішних дій проти антиукраїнських сил, чи бажання розпалити холодну громадянську війну і припинити акції на зовнішньому фронті?

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Акція за передплату „Веселки" в Англії

Дирекція Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Ноттінґгамі, Англія, звернулася із закликом до батьків передплачувати дітям „Веселку:" Друкуємо витяги зі звернення дирекції школи — Ред.

Високоповажані і Дорогі Батьки!

Ви будете згідні з тим, що в сучасному світі виховати дитину без друкованого слова, — журналика, книжечки, — неможливо. Ви купуєте і даєте дітям англійські журналики і книжечки. Дайте своїй дитині й українську книжечку і журналик. Там є виховні і повчаючі казки, віршики розкішні ілюстрації. Читайте це дитині, оповідайте, показуйте. А в першу чергу, подбайте, щоб вона мала її у своїй кімнаті, між забавками, між англійськими журналиками. Щоб дитина бачила український журналик у своїй хаті. Це належить до виховання в українському дусі. А ви цього бажаєте. Доказом цього є те, що Ви посилаєте свою дитину до суботньої Школи Українознавства. Велике признання Вам за це.

Ми не маємо багато українських журналиків для дітей на чужині. Передаємо Вам показове число дитячого українського журналу „Веселка", що виходить заходами Українського Народного Союзу в Джерзі Сити в Америці. Дуже просимо, передплатіть його для Вашої дитини. Річна передплата виносить 8 долярів. Це коло 3.75 фунта. Це не є багато.

Дирекція Школи Українознавства в Ноттінґгамі, Англія

Михайло Бойко

ЧАРІВНИК УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

Тож, прийшлось Авраменкові подбати не тільки про свою танцювальну групу, але й плянувати цілість діла, а що важливіше цей величезний плян реалізувати. Не творячи якогось центрального громадського комітету, він, маючи довір'я до національної свідомости та жертвенного наставлення одиниць в окремих місцевостях, початково „намовляв" їх а опісля „запрягав" до співпраці, щоб вкінці „перекинути" на них відповідальність за успіх виступів. Користуючись даром переконливої ельоквенції, не тяжко було ентузіястові Авраменкові в більшості громад пошукати осіб, які давали згоду бути допоміжними, але перша згода та початкове заанґажування (винайм — без цента в касі — репрезентативної залі, та „гідної" реклями) висотували опісля від таких ідеалістів „останні нерви", а вкінці доляри на покриття недоборів (треба пам'ятати, що це були часи безробіття та господарської депресії, які спричинювали життєву байдужість, а що гірше недовір'я до всіх, які пробували „видурити" рештки заощаджень).

Про тодішню ситуацію пише сам о. Пристай, що як член „екзекутиви" трудився для цієї справи в Гартфорді, в стейті Коннектикат:

„Здався бувби нам багатий Українець, князь, боярин, власник більшої посілости, фабрики чи копальні, що міг би кинути 500 долярів на жертівник своєї батьківщини. Але такого не було, а як що й був би, були б наші крикливі патріоти повісили на ліхтарні. Мовляв українцям не треба панів.А тут ще партій більше як у бідного жида бахорів:католики,соціялісти,нігілісти,безбожники,анархісти,більшовики—та чого там в тій череді не було. І роби з тою сорокатою юрбою патріотичну роботу. Про порозуміння не могло бути мови. Воно означало би нічо іншого, лише зраду своєї віри або партії, бо... волить не бути ніякої, якщо мала би бути Україна не моєї партії."

Щоб подолати ті всі трудноці, треба було неабиякої відваги та впертости. Перш усього треба було роздобути дещо готівки на перші видатки — вістки з перших місцевостей приходили знеохочуючі, замість якогось заробітку, що мав би допомогти наступним етапам, майже у всіх місцевостях недобори треба було покривати особистими жертвами. Щоби здобути спонзорство та допомогу добре наставлених членів комітету американських святкувань, треба було їх переконувати про велике (100 чи 200) число колективу, а потім, щоб не компромітуватися, треба було те число доповняти місцевими силами. Українська зубожіла громада не могла заповнити великих репрезентативних заль, тож крім заздалегідь проданих квитків, певне число треба було роздати „видатним" не-українцям. Само собою, що місцеві громадяни, щоби зменшити загальні видатки, радо гостили в своїх домах дорогих гостей, а коли після імпрези показалося, що крім місцевого недобору, ансамбль не мав засобів, щоб виїхати до наступної місцевості, то й на це треба було знайти раду. Ось приклад, що його наводить о. Пристай:

„Ранком (після виступу в Гартфорді — М.Б.) всі побудилися, повмивалися, поснідали та збиралися в дорогу до Трої.Надійшов Авраменко та сповістив нас, що коли до завтра не будуть мати 1,500 дол. вся артистична ґрупа розлетиться, бо не буде чим виплатити хорові. Деж добути 1,500 дол. в часі найбільшої грошевої скрути? Авраменко та Галенда пустилися автом по колєкті. За пів дня назбирали 1,090 дол. Наші робітники витягали з банків свої ощадності що їх мали небагато. Давали позичку, якої не сподівалися ніколи відібрати. Давали з патріотизму, щоби українська артистична ґрупа не розлетілася".

Чи виправдала себе та акція, чи труди та матеріяльні видатки, що їх жертвували організатори, виконавці (танцюристи не мали сталої платні) та численні, безіменні, віддані українській справі щедрі жертводавці принесли будь-яку користь, сповнили своє завдання?

І на це відповідає о. Пристай:

„Саля могла помістити 3,500 осіб і мала пречудну сцену з дуже гарним електричним освітленням. Наші співаки та танцюристи виглядали чудово в морі ріжнобарвних світел. Прегарні українські вишивки мінилися мов у зачарованому калейдоскопі. Зпоміж вишивок вилискувалися ріжними колірами прегарні ґірлянди, пацьорки й інші прикраси мов з цвітника перлиста роса до сходячого українськогко сонця. Громада співаків, співачок, танцюристів, танцюристок з малою дріботою, дітьми, уставлена артистично перед великим портретом Вашинґтона з американськими й українськими прапорами, освітлена рожевим світлом уявляла прегарну картину.

По кождій точці танку або співу лунали бурхливі оплески та здавалося, що цілий кольосальний будинок

(Закінгення на стор. 4)

ЯПОНСЬКІ ДОСЛІДИ, ведені роками і оголошені в січні ц. р., стверджували, що дружини завзятих курців, хоч самі не курили, а лише вдихали дим курців поблизу, мають значно більшу загрозу захворіти на рак легенів, ніж дружини, які одружені не з курцями. Але ці знайдення заперечило Американське Ракове Товариство (American Cancer Society), яке також перевело свої власні досліди і ствердило, що збіль шення риску захворіння на рака легенів серед таких дружин є дуже незначне, і тому, — так як стоять справи з дослідом тепер, — японський висновок не можна беззастережно брати. Дослід для Американського Ракового Товариства перевів віцепрезидент Товариства для епідеміології і статистики Лоренс Ґарфінкель, і його праця буде опублікована в найновішому числі журналу „Journal of the National Cancer Institute" за червень.

КАМПАНІЯ „Я ЛЮБЛЮ НЮ ЙОРК", що її розпочала Торговельна Палата стейту Ню Йорк у 1978 році, дає добрі плоди: до стейту Ню Йорку приїжджають туристи в такому великому числі, як ніколи досі, і Ню Йорк займає тепер друге місце після Каліфорнії щодо туризму, особливо туристів, що їздять родинами, Найновішою атракцією в стейті є відкритий на кінець тижня 20-21 червня великий парк Дарієн Лейк Парк біля Баффало.

В ДОМІ НЕВОЛІ

(*Продовження зі стор. 2*)

Нагадуючи нам усім про державність нашої письменницької роботи (державність, якої мусимо шукати в собі, щоденно доростати до неї), хочу сказати ще про одну грань цього поняття, грань якої вже торкався Віталій Коротич.".

Як бачимо позавидував Олійник слави Коротичеві і збирається він ставати у його сліди. А. Коротич, приїжджаючи сюди „за синій океан" перебирає на себе малощо не ролю дисидента. Він не погоджується і з тим, і з іншим, що діється в СССР, він критикує, він „любить свій нарід" і є „патріотом". А вернувшись домів, сідає за письмовий стіл і — гатить! Очевидно, про буржуазних націоналістів, про вислужників капіталу і інші баляндраси про людей, з якими обіймався, їв ікру і горілку пив та заприсягав побратимство.

Смакує це і Миколі Олійникові. І він пише: „У Канаді живе чимала частина українців. Є серед них і люди чесні, не замішані в озлоблене політиканство, в біологічний націоналізм і антисоціалістичну патологію. Ми, високорозвинута соціалістична нація — у своїх матеріальних і духовних гараздах, не маємо права забувати про них. Ще раз наголошую: йдеться про людей чесних і з доброю пам'яттю. Доля отих найперших бідаків, яких покотило на початку століття, мов перекотиполе, потребує повнішого вираження у художньому слові. Якої драматичної сили й політичної пристрасті твір (з документальними свідченнями, людинознавчими подробицями, вражаючими деталями) про них, про їхню зболену ностальгію на старості літ, а відтак — і про Канаду їхніми очима — проситься в нашу прозу.

Тим більше, що можливості для зарубіжних відряджень у нас є. І прикро, коли їх використає лівої руки літератор, щоби подивитися в Парижі модні жіночі капелюшки, в Іспанії — тореадорів, а в Канаді — професійний хокей".

Кожному ясно, що йдеться: про „зарубіжне відрядження". І вже наперед Олійник пообіцяв, що напише не гірше Коротича. А це він уже засвідчив своєю книжкою про Кортеліси. Але ми вже пізнали таких комівояжерів, ми властиво їх знаємо здавна. Один з галицьких поетів писав про них ще перед війною, що вони їдуть в Париж і Прагу, а (тепер у Ню Йорк і Вінніпеґ) шукати світу і Европу „на рогах вулиць і під спідницями дам",

Але чого іншого можна очікувати від „Людини нового типу, совєтської людини"?

Економічний принцип...

(*Продовження зі стор. 2*)

подала Екзекутивна комісія — це продовження всієї попередньої „діяльности". Нічого не поможуть і люди „великого калібру", що є членами УІА. Потрібні люди не з „калібром", а такі, що схотіли б і уміли б виконувати звичайну щоденну працю. Проблема людей багато важніша від фондів. Самі гроші без людей також мертві. Єдина установа, де є молоді люди при праці — Український Музей у Ню Йорку, що тепер не має відповідного приміщення.

Будинок УІА, на 5-ій авеню, один бльок від Метрополітального Музею, ніби створений для Українського Музею завдяки своєму місцю. Якщо б на будинку УІА, з боку 5-ої авеню, був великий і гарний напис: Ukrainian Museum, то хоч четвертина відвідувачів Метрополітального Музею зайшла б і в Український Музей, що був би майже поруч. Він тоді і став би справжнім „вікном у світ".

Коли б тепер жив покійний меценат і жертводавець Володимир Джус, то він, як практична людина, без ваґань передав би будинок УІА Українському Музеєві на власність.

Рятуючись від фінансової катастрофи, місто Ню Йорк тепер і протягом наступних років не буде звільняти від податків такі „інститути", як український на розі 79-ої вул. і 5-ої авеню. Але справжній фаховий музей, як Український Музей, це освітня установа — ясна і зрозуміла для податкових урядовців і його будинок буде звільнений від податків. Тому формально теперішній будинок УІА мав би бути будинком Українського Музею ... Перенесення Українського Музею у комірне до УІА було б початком не розвитку Музею, а поступового назрівання конфліктів двох установ. Добро не установ, а широкої української громади мало б диктувати вирішення порушених у цій статті проблем.

НА ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ СІТЦІ Ен-Бі-Сі було передане інтерв'ю журналіста Тома Снайдера з Чарлсом Менсоном, масовим вбивником і головою відомої в Каліфорнії банди, яка, до речі, замордувала також кіноактрису Шерон Тейт і її приятелів. Чарлз Менсон перебуває у в'язниці вже 12 років і тепер нібито мавби право внести прохання про передчасне звільнення на поруку. На екрані телевізора Менсона показали таким, як він раніше виглядав, — з довгою бородою, нечесаним волоссям, точно таким, як його мільйони американців бачили під час кримінального процесу. Зі слів самого Менсона виходить, що його в'язниця в нічому не виправила і що він за ґратами почувається „вигідно". Деякі американські кола висловили думку, що такі інтерв'ю з кримінальними елементами цілком зайві на телевізії, бо вони дають тільки змогу вбивцям нарікати на „американську систему" і тюремну „опіку".

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Ричард М. Ніксон фіґурував перший на листі почесних гостей, запрошених до Лінколн центру на товариську зустріч з перекускою, метою якої було зібрати фонди для Республіканської партії. Політичні спостерігачі звертають увагу, що участь Ніксона в цій зустрічі викликала піднесений настрій серед учасників, бо це була його перша поява в Ню Йорку на такого рода політичній імпрезі від часу, як він залишив Білий Дім після Вотерґейтської афери в 1974 році.

ВІДОМИЙ У СВІЙ ЧАС великою торгівлею з СССР американською пшеницею, секретар аґрикультури в Уряді спочатку президента Ніксона а потім президента Форда, Ирл Л. Батц дістав строк — 30 днів тюрми і 10,000 дол. кари, за зфальшування даних у його 1978 року податковому звіті, затаївши прибуток у сумі 148,114 дол. Відсидівши ці 30 днів, И. Л..Батц буде умовно засуджений ще на п'ять років без одного місяця. Після служби в Уряді И. Л. Батц був деканом в університеті Пердю, тепер він декан-емерит.

У НОВОМУ ЗВІДОМЛЕННІ Центральної Розвідчої Служби (Сі-Ай-Ей) говориться, що терористичні акти, виконані різними терористичними групами у світі, значно зростають в останньому часі, а жертвами терору стають залюбки американські підприємці і політичні діячі. У 22-сторінковому звідомленні, яке появилося 16-го червня ц. р. говориться, що від 1968 до 1980 року терористи виконали 6,714 терористичних актів у світі, включаючи сюди 760 актів, які були доконані в 1980 році. Напади на американських громадян збільшились особливо в останніх трьох роках у таких країнах, як Ель Сальвадор, Туреччина, Філіппіни та в інших країнах.

Чарівник...

(Продовження зі стор. 2)

валився людям на голови. Такої славної української маніфестації я не бачив ніде, ні в Старій Батьківщині, ні в Америці. Славна вона була тим, що не було в ній ані демагогічних, політичних бесід, ані нарікань на жорстоких роззвірених ворогів, ані гострих резолюцій, а лише піднесення духа у своїх і щире признання і симпатія у чужих до української пісні, до українського танку та до всього українського народа".

Є в нас гарний християнський звичай згадувати померлих у 40-ий день їх смерти. Нехай ця згадка, основана на щирих споминах, не менш відданого українській справі патріота о. Пристая сповнять нашу повинність „поминків" померлому В. Авраменкові в 40-ий день його смерти, а 50-літній Ювілей його виступу спонукає до застанови:

„Чи в сьогоднішній прикрій дійсності українська громада Америки була б здібна до поважнішого спільного об'єднаного виступу перед зовнішнім світом, чи може злощасне — „та не в один гуж тягнуть" заставило б нас стидатися перед нашими попередниками з-перед 50-ти років.

Хомейні позбавив

(Продовження зі стор. 1)

потверджену, подало також інформаційне агенство Ройтерс.

Уже в перших днях свого урядування Бані-Садр став перед дилемою: підкорюватися в усьому вимогам мулл і ісламських фанатиків і мати забезпечене вигідне місце президента, або намагатися вести самостійну політику й наразитися мусулманському клерові та ісламським фанатичним масам. Він вибрав це друге, й тому його конфлікт з тими елементами не скінчився, ані не мав виглядів на поладнання. Всемогучий аятолла Хомейні не раз нібито висловлювався в користь Бані-Садра, але фактично завжди був з клером та його цивільними прихильниками.

Бані-Садр не мав більшої політичної групи, на якій він міг би опертися, ані не зумів її зорганізувати. Можливо, що на початку свого урядування він не доцінював потреби такої підтримки, а пізніше, як вказують деякі дані, він почав таку групу довкруги себе збирати, але вже була запізно. Спроби створити таку групу стали сигналом для ісламських кіл почати на нього вирішний наступ.

Останніми днями прокуратор Алі Коддусі, який видав наказ арештувати Бані-Садра, повідомив про екзекуцію декількох відомих в Теграні людей, які організували суспільнополітичні групи, а також накликували до спротиву муллам. Серед покараних смертю є поет Сольтанпур, видавець і редактор Аміранi, Борзу Аббасі Шірін, про якого говорять, що він вів окрему групу в секретній поліції шаха та інші.

Члени ОбВУА на авдиєнції у Єпископа Лотоцького

Місцевий Відділ Об'єднання бувших вояків Українців Америки був прийнятий на авдієнції новим Єпископом чікагської дієцезії Іннокентієм Лотоцьким. У авдієнції взяли участь голова Відділу Степан Куропась, заступник голови Орест Городиський, секретар Лев Чайківський і касир Лев Струк.

Авдієнція мала не лише куртуазійний характер, який завжди потрібний у справах великого значення але і наладнання співжиття і гармонії поміж громадою і верховним церковним достойником, яким є Єпископ. Єпископ Іннокентій у громаді не новий, сповняв тут функції пароха й ігумена церква св. Миколая, яка стала тепер катедрою й осідком Єпископату.

У дружній атмосфері і розмовах на різні церковні і громадські теми новий Єпископ виявив велике знання справ і оптимізм у наладнанні деяких справ, які цього вимагають.

Він скромний і, як кажуть американці, „давн ту ерт" (ближче землі), з великим почуттям гумору і знанням людських душ і їх несовершенности.

Дуже приємна розмова делегації ОбВУА з їх найвищим пастором й ісповідником тривала одну годину. На прощання Єпископ Іннокентій подарував кожному з нас свою нову знімку в єпископському облаченії, а Відділ зложив Єпископові дар любови.

Степан Куропась.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

того, 64 Відділи Союзу Українок Америки є спеціяльними членами з щорічним внеском 100 дол. Зростання членства є доказом того, що українська громада в Америці розуміє значення УМ і підтримує його, — твердив звітодавець.

Д-р Цимбалістий висловив подяку Головному Урядові УНСоюзу і редакціям „Свободи" та „Українського Тижневика" за їх допомогу в інформуванні читачів про діяльність Музею. Те, що ці газети, а також „Народна Воля" вміщували всі надіслані їм новини та інформації про працю УМ, допомагало здобувати підтримку громадянства. Треба також з признанням відзначити допомогу журналу „Наше Життя", який щомісяця вміщував матеріяли про працю Музею.

Колекція Музею постійно збагачується: тепер етнографічна збірка має понад 2,000 об'єктів. Надходять фотографії до збірки матеріялів до історії українського поселення в Америці. Музей має килими, має картини українських мистців. У теперішньому приміщенні Музеєві затісно і придбання нового будинку має бути одним з найголовніших завдань майбутніх управ Музею.

Директор Музею Марія Шуст сказала, що в березні цього року відкрито виставку українських писанок з колекції Музею. Ця виставка притягла багато відвідувачів. Протягом трьох весняних місяців у Музеї побувало 2,050 людей. Тепер іде підготовка до виставки „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва", що відкриється наступного року в зв'зку з відзначенням 1500-річного ювілею Києва. Будуть показані фотографії зруйнованих церков. Куратором виставки єТит Геврик.

В Музеї активно працює відділ освіти, яким керує Люба Волинець. Працювали курси вишивання, роблення різдвяних прикрас, писання писанок і деревоpізьби. Від березня до травня включно в Музеї побувало 14 екскурсій, здебільшого з американських шкіл, також із шкіл українознавства.

Про Український Музей багато писали американські газети. Музей був на програмах радіо та телебачення у Ню Йорку. У квітні цього року по телебаченню було передано інтерв'ю із співробітницею Музею Мартою Зєлик. Показано ряд писанок

Після звітів відбулась дискусія. Висловлено побажання скласти подяку радіопередачам Української Католицької Церкві у Ню Йорку, яка постійно інформувала про діяльність Музею. Відзначено, що серед усіх українських установ в Америці Український Музей стоїть на першому місці щодо інформації про нього, вміщеної в американській пресі.

Промовці висловлювали задоволення з діяльности Музею і побажання, щоб нова Управа подбала про придбання нового приміщення для Музею.

У заключному слові д-р Цимбалістий підкреслив, що серед відвідувачів УМ більшість не-українці. Отже УМ — це українська амбасада, вікно в світ. УМ напевно буде розвиватися далі, бо опирається на міцну організацію, Союз Українок Америки, яка постійно допомагає Музеєві.

Представник Контрольної комісії сказав, що Комісія перевірила діловодство Музею за 1980 рік і стверджує, що фінансова звітність і адміністративна робота були ведені добре. Контрольна комісія рекомендує майбутній Управі зосередитися на придбанні більшого приміщення для Музею.

Збори одноголосно уділили абсолюторію уступаючій Управі Українського Музею.

Збори прийняли кілька змін у статті Українського Музею. Зокрема ухвалено, що особи, які складуть пожертву на Музей у сумі 5,000 дол. і більше, стають фундаторами Музею.

Обрано нову Управу Музею в складі 25 осіб.

Засідання Управи

Після загальних зборів відбулось засідання новообраної управи, яка обрала екзекутивний комітет у такому складі: Д-р Цимбаліскому складі: голова — д-р Цимбалістий; заступники голови — Іванна Рожанковська, Любов Дражевська і д-р Осип Данко; секретарі — Марія Савчак (україномовна) і Марія Ясінська-Мурована (англомовна); Степан Рожанковський — касир; члени — Лідія Гайдучок, Богдан Котис і Олімпія Роговська. Інші члени Управи: Любов Волинець, Лідія Гладка, Наталія Даниленко, Ольга Кузьмович, Ірина Кушнір, Юліяна Осінчук, Надія Попель, Володимир Рак, д-р Софія Сивак, Ольга Ставнича, Євген Сумик, Татяна Тершаковець, Євгенія Тріска, Зенон Фещак, д-р Іван Флис.

На засіданні Управи ухвалено, що при ній працюватимуть такі комісії: членства, оціночна, придбання фондів для Музею, фінансова, придбання нового будинку, гостинности і добровольців.

Управа ухвалила спрямувати зусилля на придбання нового будинку для Музею. Для цього рішено створити спеціяльний фонд і звернутися до членів Українського Музею, українських організацій та українського громадянства з проханням пожертв на цей фонд.

Підготовлено до друку другу частину Ювілейної Книги УАГ

На численні запити у справі видання другої частини Ювілейної Книги львівської УАГ вияснюємо, що, перемігши поважні труднощі зі зібранням матеріялів, а зокрема — роздобуттям списків абітурієнтів Головної Гімназії, що не вдалося нам першим разом, друга книга підготовляється вже до друку й буде мати список абсольвентів Головної Гімназії, почавши від 1885 року. До зредагування тієї Ювілейної Книги (друга частина) Видавничий комітет заанґажував відомого історика д-ра Олександра Домбровського.

Нелегка була справа із придбанням статтей до книжки. Тому, якщо ще хтось підготовляє статтю, то просимо приспішити цю справу а нас повідомити про це.

Проминуло майже три роки від останнього з'їзду УАГ і від схвалення постанови видати доповнення до першої книги. Постанова добра, але чи хтось подумав над тим, щоб нам допомогти в цьому й надіслати хоч скромну пожертву на Видавничий фонд?

Будемо дуже вдячні всім тим, які надішлють тепер передплату на видання другого тому в сумі 15 дол. і скромну пожертву на Видавдавничий фонд. Прізвище передплатників, як і жертводавців, будуть поміщенні в книзі.

Передплату й пожертви просимо слати на адресу: інж. Михайло Караман, 825. Н. 21.-ша вул., Філядельфія, Па. 19130.

Сподіваємося, що одержимо повну піддержку для видання другого тому Ювілейної Книги УАГ.

Отець Мирослав Харина,
голова Видавничого комітету.

Інж. Михайло Караман.
голова Ліквідаційної комісії

Попис школи танців та балету при СУМА в Чікаґо

Чікаґо, Ілл. (Т.Д.). — У суботу, 27-го червня, ц.р. відбудеться попис Школи Українського Народного Танку та Балету при Осередку СУМ-А ім. Миколи Павлушкова в Чікаґо. У пописі візьмуть участь усі три вікові групи школи, а саме: наймолодша група — „Крилаті", середня група — „Веселка" та найстарша група „Водограй". Цей попис почнеться в годині 6:30 вечора в залі СУМ-А, тут при 2457 Вест Чікаґо авеню.

На цій імпрезі танцюристи виступатимуть під керівництвом талановитого балетмейстра цієї школи, як також ансамблю „Україна" Євгена Літвінова, який кілька років тому прибув з України. У цьому пописі танцюристи виступлять з новим репертуаром, виконуючи такі точки, як: „Гетьманська шабля" та „Гоца Драла" (танці на підставі творів відомого письменника дитячої літератури Романа Завадовича), „Дощик", а також традиційні українські танці, як „Гопак" та гуцульський танець. Учасники цієї програми виступлять також у співочих точках, із грою на ґітарах та бандурах. Після виступу відбудеться прийняття для учасників попису.

Школа Українського Народного Танку та Балету, яка існує при Осередку СУМА ім. Миколи Павлушкова від початку 1979 року постала з цією метою, щоб підготовляти молодих танцюристів до переходу в танцювальний ансамбль „Україна", який також існує при Осередку СУМ—А і є знаний із своїх виступів у ЗСА.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА П. КУЦЯ

Вінніпеґ, Канада. — Мистецька Ґалерія Осередку Української Культури й Освіти, при 184 Александер авеню, Схід влаштовує виставку творів відомого мистця — довголітнього карикатуриста часопису „Free Press" Петра Куця. Офіційне відкриття виставки — великої і цінної спадщини мистця, відбудеться у понеділок, 29-го червня, в год. 8-ій вечора. Виставка триватиме до 6-го вересня ц.р. включно.